

відібраних професійних «кейсів»

В центрі навчання англійської мови в спеціальних цілях знаходиться особистість з її індивідуальними запитами. Індивід діє в професійній сфері, де досягнення значущих цілей неможливо без знань англійської мови. Нарешті, мовна педагогіка враховує, що крім типових сфер активності особистості, можливо певна кількість конкретних педагогічних випадків, коли зміст навчання доводиться розробляти «під унікальні замовлення».

Нерідко зустрічаються індивідуальними запитами в вивченні англійської мови є такі звернення: «Навчіть мене спілкуванню з діловими партнерами з Азії», «Допоможіть мені підготуватися до наукової конференції з проблем нових видів вірусу», «Мені потрібна англійська мова для роботи в якості спортивного судді на міжнародних змаганнях». В цьому проявляється автономія учнів (learner autonomy) в процесі навчання англійській мові в спеціальних цілях. Ще більш індивідуалізованими «разовими» завданнями можна назвати запити: «Допоможіть відредагувати наукову статтю», «Мені потрібна допомога в розробці лекції для студентів», «Не можу сам скласти інструкцію англійською мовою до технічного пристрою». У рішенні подібних задач викладач англійської мови в спеціальних цілях і студент стають рівноправними партнерами, у кожного з яких є своя сфера професійних знань і впевненості.

До мало передбачуваним, але можливим індивідуальним побажанням студентів відносяться: «Мені потрібно скласти рекламу на англійській мові у віршах», «Як правильно назвати по-англійськи моделі модного одягу XIX століття?». Такі запити студентів теж можна умовно віднести до «спеціальними замовленнями», які цілком правомірні і вірогідні в процесі оволодіння англійською мовою в спеціальних цілях. Різноманітність і велика кількість таких замовлень залежить від широти і глибини занурення майбутніх професіоналів в свою спеціальну діяльність, а також від повноти їх особистісної самореалізації та рівня домагань в професії.

Курс англійської мови в спеціальних цілях може бути затребуваний багатьма користувачами, але індивідуальні запити можуть представляти інтерес тільки для конкретного замовника. У зв'язку з цим викладач англійської мови в спеціальних цілях неминуче вирішує постійну завдання розробки методичних матеріалів, пристосованих до індивідуальних запитів. Викладання англійської мови в спеціальних цілях будується на основі цілей і завдань самих замовників, викладач використовує різноманітні підходи у вирішенні цього завдання.

Ірина Козелецька
старший викладач НАУ, м.Київ

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Навчання іноземної мови за професійним спрямування можна визначити як викладання іноземної мови як другої мови або іноземної мови для певної категорії студентів, які навчаються за спеціальними програмами, завданнями та методиками, розробленими відповідно до сфери їхньої діяльності та потреб. Загалом, матеріали для вивчення фахової іноземної мови можна розділити на три

основні галузі: наука і технологія, бізнес і економіка, соціальні та гуманітарні науки. Однак ця категоризація є гнучкою і, безумовно, адаптується до різних груп студентів.

Першим кроком до пошуку хороших матеріалів може бути вибір правильного підручника. Підручники - це хороше підґрунтя для підготовки до занять як для новачків, так і для викладачів, які тільки-но розпочинають викладання фахової іноземної мови в новій сфері діяльності. До підручників, особливо для викладання ділової іноземної мови, пропонується додатковий матеріал, наприклад, книга для вчителя, підбірка матеріалів з фотокопіями, граматичними буклетами тощо. Сьогодні викладачам фахової іноземної мови пропонують найбільш вибір підручників за професійним спрямуванням, ніж у минулому, які друкуються багатьма іноземними видавництвами і які, зазвичай, поділяються на наступні категорії: англійська для науково-педагогічних працівників, загальна англійська, англійська для медпрацівників, бізнесу, туризму, військових, технічних працівників, авіації тощо. Але, у кінцевому рахунку, викладач повинен адаптувати матеріали з підручників до різних навчальних контекстів чи класів, курсів або дистанційного навчання, тобто, необхідно знайти інтерфейси у підготовці матеріалів, адаптації та оцінці між викладачами, аудиторією і розробниками цих матеріалів, враховуючи потреби цільової аудиторії. У цьому сенсі ключовим питанням є чи відповідає кількісна та якісна наповненість навчального матеріалу професійним потребам студентів, їхнім знанням, стилю навчання та іншим складовим, а також ступені їх автентичності. У цьому сенсі, методисти пропонують використовувати текстовий підхід, який полягає у пошуку когнітивно та емоційно спрямованих текстів (друкованих або усних) по темі чи ситуації для розвитку необхідних вмій та навичок. Сьогодні інтернет, де можна знайти цікаві для студентів тексти і матеріали, відіграє важливу роль у підготовці спеціалістів денної і заочної форми навчання. Крім того, деякі видавництва мають офіційні сайти, де у відкритому доступі надається роздатковий матеріал, конспекти уроків, ігри, наочні матеріали, рекомендації спеціалістів, інтерактивні види роботи, матеріали для читання, тощо.

Раніше фахові матеріали для вивчення іноземної мови можна було знайти тільки в журналах, довідниках, бюлетенях і брошурах. Сьогодні усе це можна знайти в інтернеті разом з відео та аудіозаписами, які збагачують мову необхідною термінологією та інформацією з фаху.

На відміну від вивчення розмовної іноземної мови, деякі курси з фахової іноземної мови не мають офіційного оцінювання і рівень знань студентів оцінюється через призму їхніх власних успіхів і особистих досягнень відповідно до поставлених цілей. Тому необхідно збалансувати матеріали між мовними навичками та контекстуальним навчанням. Найчастіше студенти зацікавлені в отриманні інформації з реального виробничого життя, що можна розглядати як наріжний камінь для розробки матеріалів і альтернативних методів оцінки, створення симуляцій, рольових ігор, практичних ситуацій. Деякі курси можуть бути інтенсивними на рівні з довшим періодом їх викладання, на повний і неповний день, і викладатися як в навчальному закладі, так і на виробництві. Якщо заняття проводяться без відриву від виробництва, слухачі можуть відвідувати їх у вільний від роботи час, скажімо, під час перерви, або після роботи без або з мінімальним завданням додому.